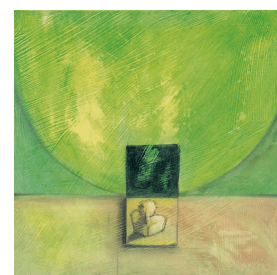

Suggesties rond het feest van Don Bosco voor de basisschool

PAG Basisonderwijs

Naar aanleiding van 100 jaar Don Bosco groeide de gedachte om een lessenreeks rond Don Bosco uit te werken voor de basisscholen. Een werkgroep vertrok hierbij van wat reeds voorhanden was en zocht bruikbaar materiaal bij elkaar om rond Don Bosco te kunnen werken in de lessen. Dit resulteerde in een goed gevulde map waarvan de onderstaande documenten de digitale versies zijn.

**samen
DON BOSCO
zijn plaats
geven**

Zorgen voor...

1. Situering in het leven van Don Bosco

Op 5 juni 1841 werd Jan Bosco priester gewijd in Turijn.

Langs Don Cafasso om, een van zijn leraren, maakte hij kennis met de massa jonge mensen die van het platteland naar Turijn afgezakt kwamen om er werk te zoeken. Ze doolden rond, geen huis, geen bed, geen thuis,...

Hierin vond Don Bosco zijn levenswerk. Hij trok zich het lot van deze lichamelijk en geestelijk verwaarloosde jongen mensen aan.

Hij liet jongeren bij zich in huis wonen. Hij gaf ze onderricht, hij bad, zong en speelde met hen.

De jongens voelden zich bij deze vriendelijke verstandige priester geborgen. En het werden er dan ook elke dag meer en meer.

Op 8 december 1841 maakt Don Bosco in de sacristie van St.-Franciscus van Assisi kennis met Bartolomeo Garelli die uit Asti komt.

Don Bosco nodigt hem en zijn makkers uit om wekelijks bij hem te komen.

Dit is het begin van het oratorium.

2. Basisidee

- Zorgen met extra aandacht voor diegenen die aan de kant staan
- Erbij horen, aanvaard worden, meetellen
- Geborgenheid

3. Doelstellingen

- Kleuters beleven en worden er zich van bewust dat de klas een plaats is waar ze met andere vrienden kunnen thuishoeren en waar ze zich veilig voelen.
- Kleuters ervaren dat de leidster en de andere kleuters voor elkaar zorgen en dat we een grote vriendengroep zijn waar iedereen bij hoort door:
 - een wegkruiphuisje te bouwen
 - een vriendenboot te vormen onder begeleiding van een geïmproviseerd lied
 - een uitbeeldingsspel
 - het verhaal van Inge
- Kleuters luisteren aandachtig naar de duiding en het gebed van de leidster.
- Kleuters kunnen opgedane ervaringen verwerken door:
 - samen foto's van zichzelf, mama of papa in het wegkruiphuisje te hangen
 - een boekje van hun familie, gezin samen te stellen
 - in het wegkruiphuisje weg te kruipen
 - hun handen rond de afbeelding van Don Bosco af te drukken

4. Uitwerking van de les

4.1. Inleiding (Mogelijke belevingen)

4.1.1. Vriendenboot:

De stoelen van de kleuters zijn opgesteld in een grote ovaal, de vorm van een boot. Ofwel wordt er op de grond met krijt, tape de vorm van een boot afgetekend. Vooraan is de plaats van de bestuurder (leidster, fantasiepop,...). De kleuters zitten verspreid in de klas.

De leidster, fantasiepop zit op de plaats van de bestuurder in de vriendenboot. Via een geïmproviseerd lied roept zij al de kleuters bij elkaar in de vriendenboot. (Vb: Wiede wiede wantje, geef me eens je handje, wiede wiede wij, hé daar jij? ... om erbij!)
Als al de kleuters in de vriendenboot zitten, wordt er gekeken welk vriendje er niet in onze vriendenboot is.

Op teken van de leidster mogen de kleuters eens gaan zwemmen in het frisse water. Op het belsein, roepen van de namen, ... zwemt iedereen terug naar de boot. De kleuters helpen elkaar om in onze vriendenboot te komen. Er wordt gezorgd dat iedereen weer plaats heeft in de vriendenboot.

4.1.2. Uitbeeldingspel:

Het regent: we zoeken een schuilplaats.

Eerst kruipen we allemaal dicht bij elkaar. Maar we worden helemaal nat.

We beelden ons in dat iemand een regenscherm heeft en we proberen te schuilen onder het regenscherm. Maar het regenscherm is te klein!

Het blijft regenen en we worden allemaal nat.

Gelukkig zien we een huis (denkbeeldig). We gaan binnen in het huis en we zitten veilig dicht en lekker droog en warm bij elkaar.

Het blijft regenen! Maar we weten dat wij veilig zitten thuis bij elkaar.

4.1.3. Het verhaal van Inge:

Op de speelplaats heeft Bram een bal bij.

Inge vraagt om te mogen meespelen. Zij mag niet.

Zij wordt weggeduwd en omver gestoten.

Inge weent.

Bram doet alsof er niets aan de hand is.

Dan komt Bart voorbij.

Hij helpt Inge recht en troost haar.

Hij brengt Inge naar de juffrouw.

Inge vertelt aan de juffrouw wat er gebeurd is.

Bart helpt de wonde verzorgen: uitwassen, rood aan doen, pleister aanbrengen,...

Bart, Inge en de juffrouw zoeken samen naar een andere oplossing dan de schuldige terug pijn te doen. (Idem met de kleuters van de klas!)

4.1.1. Wegkruiphuisje:

Leidster en kleuters maken samen een wegkruiphuisje en maken daarbij gebruik van:

- grote kartonnen dozen
- tafels en stoelen
- doeken
- koorden
- een grote parasol
- ...

4.2. Midden (Uitdieping)

Soms ben ik verdrietig omdat mijn mama of papa er niet zijn.

Soms heb ik pijn omdat ik gevallen ben.

Maar als ik dan pijn heb of verdrietig bent, zijn er altijd mensen die voor me zorgen: de juf, m'n vrienden,... en waar ik me veilig bij voel?

Het is heel leuk dat we samen in de klas zijn en samen fijne spelletjes spelen. Zo zijn wij één grote vriendengroep.

Prent tonen van Don Bosco:

Dit is Don Bosco.

Hij was een vriend van vele jongens.

Hij speelde spelletjes met hen, verzorgde hem.

Hij was als een papa voor hen.

Ze konden altijd bij hem komen schuilen.

Binnenkort (vandaag, morgen, ...) is het het feest van Don Bosco.

Daarom willen wij aan hem denken om net te doen zoals hij: "Een goede vriend zijn en zorgen voor elkaar." (Troosten, samen spelen, ...)

Om te doen zoals Don Bosco willen wij bidden:

Lieve God,

dank je wel voor de vrienden van de klas.

Ik ben blij dat wij zo'n fijne vriendengroep zijn.

Help ons om net zoals Don Bosco te zorgen voor elkaar.

4.3. Slot (Verwerkingen)

- Handen afdrucken rond een afbeelding van Don Bosco
- Foto's van zichzelf, mama, papa,... in wegkruiphuisje kleven
- Boekje van het gezin samenstellen
- In het wegkruiphuisje weg kruipen
- ...

*Het is niet de bedoeling om al deze activiteiten in 1 les te gebruiken!
Het is wel de bedoeling om er de activiteit uit te nemen die het best bij jou past!
En je kan zelf kiezen of je dit klassikaal of in een kleine groep doet.*

Aanvulling Bijzonder Onderwijs

1. Geschikt voor speelleerklas, brugklas: voorbereidingsfase
2. Kleuters vervangen door leerlingen.
Leidster wordt juf of meester.
3. Doelstellingen aanvullen:
 - foto's in een bloem, een hart, een hand
 - prent van Don Bosco versieren, kleuren
 - leerlingen kunnen het gebedje op de hand van Don Bosco kleven en elke dag bidden (tijdens noveen)
- 4.1 Inleiding.
 - spel op de mat naar keuze
 - verhaal van Inge vertellen met namen van de leerlingen om de inleving te bevorderen.
- 4.2. Midden.
 - de tekst van het gebed in de hand van Don Bosco kleven
- 4.3. Slot.
 - gebedje en foto's in de hand van Don Bosco kleven
 - prent van Don Bosco versieren
 - foto's van zichzelf, ma, pa,... in het hart kleven

Don Bosco, de kleine goochelaar

1. Situering in het leven van Don Bosco

Op marktdagen ging DB naar goochelaars en acrobaten kijken. Hij lette op hoe ze hun trucjes vertoonden, ging dan naar huis en oefende net zo lang totdat hij ze ook kon.

Op zijn elfde jaar kon hij als een volleerd jongleur trucjes uithalen, een salto mortale maken, op zijn handen lopen, springen en koordansen.

Elke zondagnamiddag was het feest.

(uit 'Jan Bosco vertelt zijn leven')

2. Basisidee

De ervaringen en belevingen uit de kinderjaren kunnen een aanzet zijn om verder gelukkig uit te groeien.

We kunnen ervoor zorgen dat onze kinderen veiligheid, geborgenheid, groeikansen en levensvreugde ervaren.

3. Doelstellingen

We gebruiken het boekje 'Opa is een toverbaas' van Bob Graham, uitgegeven bij Ploegsma in de reeks 'Het balletje rolt'.

- Kleuters staan open voor verwondering naar volwassenen die iets voor hen betekenen.
- Kleuters kijken op, zijn verwonderd, vinden het geweldig, genieten van de spanning die het goochelen met zich meebrengt, worden nieuwsgierig en willen zelf ook een trucje leren.
- Kleuters ervaren dat Don Bosco de gave had om mensen te vermaken en zich goed te laten voelen bij elkaar.

4. Uitwerking van de les

4.1. Verwerking van het verhaal - kringgesprek

benodigdheden: een glas
evenveel muntstukjes als er kinderen zijn
prenten van Don Bosco

Wie herinnert zich de trucjes van opa?
Kan je opa of je papa een goocheltruc?

Samen een trucje proberen, namelijk centen in een vol glas: een glas tot de rand vullen met water. Om beurt kunnen de kinderen een muntstukje toevoegen en zien dat het water in het glas “bol” staat maar niet overloopt.

De juf kent iemand die heel goed kon goochelen en veel kunstjes kon uithalen (prenten)

Vertellen over Don Bosco (informatie bij situering van het verhaal).

4.2. Activiteit: een truc uitwerken met de kinderen.

Vijf trucs voor jonge kinderen.

Aanvulling Bijzonder Onderwijs

- a. Voor de laagste klassen: voorbereidingsfase.
Kleuters wordt leerlingen.
- b. 3. Doelstellingen:
Leerlingen kunnen het verhaal aan de hand van vraagjes en prenten navertellen.
- 4.2. Activiteit:
Prent van de jonge Don Bosco bekijken, bespreken en eventueel kleuren.
Tekelopdracht: de kleine Jan die een trucje doet (tekeningen ophangen in de klas).

Truc 1: DE MAGISCHE KAARTEN

Benodigdheden:

- wit of gekleurd papier van 120 gram
- houten wasknijper
- lijm en schaar
- stiften, verf, potloden

Werkwijze:

- Geef de kinderen vijf stukken papier van gelijke grootte, half A4-formaat. Verschillende kleuren kan, maar hoeft niet.
- Leg de papieren 'kaarten' naast elkaar, zodat ze een stukje over elkaar heen vallen.
- Plak de vijf kaarten met lijm aan elkaar vast.
- Laat de kinderen elke kaart op een andere manier versieren. Zowel de voorkant als de achterkant worden versierd. Op de middelste moet het accent worden gelegd, bijvoorbeeld met felle kleuren. Denk aan beide kanten!
- Laat de kinderen ook de wasknijper versieren.

Presentatie van de truc:

Het kind laat het rijtje kaarten aan het publiek zien. Dan vraagt hij iemand om de knijper op de middelste kaart te zetten. Als de kaarten worden omgedraaid blijkt de knijper op de verkeerde kaart te zitten!

Truc 2: DE WONDERBAARLIJKE TOVERKOKER

Benodigdheden:

- gekleurd karton, niet te dik
- materiaal om te versieren, zoals stiften, ecoline, stempels,...
- nieltang, plakband, lijm en schaar
- dunne lapjes stof, sjaaltjes

Werkwijze:

- Geef de kinderen allemaal een stuk karton van 20 bij 15 cm.
- Laat ze het karton versieren, bijvoorbeeld door er ecoline op te spatten of te blazen. Gekleurd karton kunnen ze beplakken met glitters en figuren.
- Laat alles goed drogen.
- Rol het karton op tot een koker. Zorg dat je het aan een kant zo oprolt dat er een dubbele ruimte ontstaat (zie figuur). Niet of plak dit vast. Het oprollen van de koker vereist enige handigheid. Probeer dit van te voren even.

Hierin kunnen de sjaaltjes verstopt worden (=bovenaanzicht)

Presentatie van de truc: Het kind laat de koker zien aan het publiek en houdt de kant met de dubbele bodem naar zich toe.
Hij of zij roert met een toverstokje in de koker, zegt een toverspreuk en haalt snel de sjaaltjes te voorschijn
Besteed hier vooral aandacht aan de presentatie. Grote gebaren, zodat het publiek alles goed kan zien.

Truc 3: HET GOOCHELSTOKJE

Benodigdheden:

zwart kanon
versiermateriaal (goud en zilver) voor de toverstok
versiermateriaal voor het flesje
visgaren
flesjes

Werkwijze:

- Versier een flesje met verf of papier.
- Maak van het zwart karton een toverstokje en versier het op je eigen manier.
- Bind aan het goochelstokje visgaren van ongeveer 50 cm lang.
Bind het andere eind aan je broeksknoop.
Stop het sokje zolang in je zak.

Presentatie van de truc: Stop het stokje met de draad aan de onderkant in de fles.
Hou de fles langzaam steeds verder van je af.
De 'geest' duwt nu de stok uit de fles (laat hem er niet helemaal uitkomen)!
Stop het stokje tenslotte weer in je zak.

Truc 4: EEN SPONSJE WORDT GEBOREN

Benodigdheden: drie kleine sponsjes van gelijke grootte

Presentatie van de truc: Je laat twee sponsjes aan je publiek zien, het derde verstopt je in je rechterhand.
Je vraagt één persoon uit het publiek een sponsje aan te wijzen.
Je neemt met je rechterhand dat sponsje vast (je hebt er nu dus twee in je rechterhand).
Je vraagt aan die persoon om zijn hand open te houden, en onmiddellijk te sluiten als je hem het sponsje (eigenlijk twee sponsjes) geeft. Je blaast op zijn hand, laat hem zijn hand open doen en wonder boven wonder: hij heeft niet één maar twee sponsjes vast.

Truc 5: HET MAGISCHE BEKERTJE

Benodigdheden:

- doorzichtige plastic bekertjes
- lijm, plakband, schaar
- stroken papier
- stiften of stickers

Werkwijze:

- Zet het bekertje op het papier en teken er een rondje omheen.
- Laat de kinderen het rondje uitknippen of prikken.
- Geef ze een strook papier van ongeveer 20 bij 10 cm.
Neem dezelfde kleur als het uitgeknipte rondje.
- Laat de kinderen hierop in het midden een kleine tekening maken of stickers kleven.
- De begeleider plakt het rondje aan de onderkant van het bekertje.
- De kinderen kunnen hun tekening of stickers wegtoveren door het bekertje eroverheen te schuiven.

Don Bosco bij de straatjeugd van Turijn.

1. Situering in het leven van Don Bosco

Op 5 juni 1841 werd Jan Bosco priester gewijd in Turijn. Langs Don Caffasso om, één van zijn leraren, maakte hij kennis met de massa jonge mensen die van het platteland naar Turijn afgezakt kwamen om er werk te zoeken. Ze doolden rond, geen huis, geen bed, geen thuis,... Hierin vond Don Bosco zijn levenswerk. Hij gaf ze onderricht, hij bad, zong en speelde met hen. De jongens voelden zich bij deze vriendelijke verstandige priester geborgen. Het werden er dan ook elke dag meer en meer.

2. Basisidee

Zien hoe een volwassene, nl. Don Bosco, zich inzet voor kansarme kinderen. Alle mensen zijn uniek en dus de moeite waard om kansen te krijgen, om hun talenten te ontwikkelen los van hun sociale status.
Bewondering oproepen voor de figuur van Don Bosco.

3. Doelstellingen

- Dankbaar zijn en bewust ervaren van de zorg die mensen ons geven. (de ouders, de juf, de opvoedsters, de grootouders,...)
- Dankbaar zijn omdat Don Bosco toont hoe God van alle kinderen houdt.

4. Uitwerking van de les

4.1. Inleiding.

Binnenkort vieren we feest op onze school. Alle kinderen van de school vieren mee want dan denken we terug aan een goede man. Zijn foto hangt hier op in de klas. Het is Don Bosco. Kleuters kunnen vertellen wat ze over Don Bosco weten. Onze school is een Don Bosco school.
Vandaag wil ik jullie een mooi verhaal over Don Bosco vertellen.

4.2. Verhaal

Don Bosco woonde in Turijn, een grote stad in Italië. Daar woonden veel mensen in kleine huisjes. Binnen in de huizen was er niet veel plaats om te spelen. De kinderen speelden veel op de straat. Toen de jongens groter werden, wilden ze gaan werken. Hun papa en mama hadden geld nodig om voor al hun kinderen te kunnen zorgen. Ze wilden heel graag geld verdienen want ze hadden honger en ze wilden dolgraag iets kopen. Dus stapten de jongens naar een fabriek en vroegen aan de baas om er te mogen werken. Jammer, er was geen werk en de baas stuurde de jongens weg. Dat vonden de jongens heel erg, ze werden boos en voelden zich verdrietig. Je zag ze in groepjes staan, op de hoeken van de straat en op het marktplein. Het gebeurde al eens dat enkele jongens stoute dingen deden. Ze plaagden de mensen die voorbij kwamen en ze pakten hun geld af.

Don Bosco zag dat gebeuren, hij ging naar de jongens toe. Eerst keken ze hem verbaasd aan. Ze wisten niet wat Don Bosco wel zou zeggen. Zou hij hen wegsturen, zeggen dat ze hier niet mochten zijn? Nee hoor, Don Bosco nam de jongens mee naar zijn huis. Hij deelde zijn kamer met hen en gaf ze brood om te eten. Don Bosco zag die jongens graag, hij wilde ze van de straat weghalen. Het huis van Don Bosco was te klein om met zoveel jongens te delen. Even buiten de stad vond hij een groot huis, met een grote schuur erbij. Samen met zijn jongens verbouwde hij die tot een groot huis met veel kamers en enkele werkplaatsen. Nu konden al de jongens er eten, slapen, spelen en werken.

Ze waren heel blij dat Don Bosco zo goed voor hen zorgde en ze werden hele goede vrienden.

Aansluitend bij het verhaal commentaar geven bij de prenten.

4.3. Groepswerk:

Samen werken aan het grote huis en de schuur van Don Bosco

4.3.1. Benodigdheden:

- blad papier, groot formaat, waarop het huis en de schuur getekend is.
- allerlei papiersoorten
- lijm, scharen, stiften en wasco's
- eventueel illustratieboeken waaruit foto's van jongeren kunnen geknipt worden.

4.3.2. Werkwijze 1:

Er wordt in verschillende groepjes aan één geheel gewerkt. De kleuters kiezen aan welke ruimte ze willen werken.

- groep 1 de werkplaats
- groep 2 de slaapruijnte
- groep 3 de eetplaats
- groep 4 de gebedsruimte (kruisbeeld, Mariabeeld, kaars, bijbel)
- groep 5 het spel in de weide, op de speelplaats rond de schuur.

De verschillende uitgewerkte ruimten samenbrengen in het huis en de schuur.

De kleuters zitten hiervoor in de kring en volgen mee hoe het geheel wordt opgebouwd.

4.3.3. Werkwijze 2:

Elke kleuter tekent zichzelf, kleurt en knipt uit. In de kring kleeft iedere kleuter zijn tekening in de school van Don Bosco.

4.4. Uitdieping

Hebben jullie graag meegewerkt om de schuur van Don Bosco en zijn jongens na te bouwen? Ik vond het prettig en heb gezien dat jullie er flink aan gewerkt hebben. Tim hielp mee met Stijn om de bedden te knippen voor de slaapruimte. Tine hielp Simon zoeken in de boeken. Dat is toch fijn als we bij het werken vriendelijk zijn voor elkaar en elkaar helpen. Het huis ziet er nu mooi uit. We gaan het werk van ons allemaal ophangen. We zijn er fier op. Dat was ook zo bij de jongens van Turijn, ze waren fier op hun werk en blij dat iedereen wilde meewerken.

Don Bosco leerde de jongens om goed te zijn voor elkaar en om mekaar te helpen. Don Bosco begreep dat de Goede Vader wilde dat hij voor de straatjongens zorgde.

4.5. Gebed

We worden nu even stil om te bidden tot de Goede Vader. Ik wil Hem danken voor het werk van Don Bosco en ook danken voor ons werk vandaag. Nadien mogen jullie zelf tot de Goede Vader bidden.

Persoonlijk gebed van de leidster.

Goede Vader,

heel de voormiddag werkte ik met mijn kleuters samen aan het huis van Don Bosco. Het was heel fijn. Ik ben blij dat mijn kleuters flink samenwerkten, dat ze elkaar hebben geholpen.

Dank U wel, Goede Vader, voor deze fijne werkdag in mijn klas.